

δικεδὸν τέλειον, μὲ διευθυντὴν τὸν κ. Δημήτριον Κορομηλᾶν, μὲ ἀρχι-
συντάκτην τὸν κ. Ἰωάννην Καμπούρογλου, μὲ διαχειριστὴν, μὲ ρε-
πόρτερ, μὲ γραφεῖον εὐπρεπές, μὲ τυπογραφικὴν φίλοκαλίαν. Ὁ νεω-
τερισμὸς ἐνεποίησεν αἰσθητὸν πολλοὶ νὰ τὸν μιμηθῶ-
σιν. Αἱ ἀρξάμεναι τότε πολλαπλαῖς ἐπιγειρῆσεις εἶχον ἀνάγκην ὄργανων
διαδόσεως καὶ ὑποστηρίξεως καὶ αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες δογματικοὶ
ἐπολλαπλασιάζοντο. Εἰσήχθη εἰς τὸν ὄργανον τοῦ τελειοτέρα λειτουρ-
γίας· διεσμὸς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ δημοσίου συνεσφίγμη ἔτι μᾶλλον,
ἀνεγνωρίσθη δὲ καὶ ἡρχισε νὰ καθίσταται σεβαστὴ ἡ ἔως τότε παρα-
μελουμένη εὐθύνη, παρηκολουθεῖτο μετὰ πλείονος εὐσυνειδησίας πα-
ρεκτὸς τῆς πολιτικῆς δράσεως καὶ ἡ κοινωνικὴ κίνησις ἐν πᾶσιν αὐτῆς
τοῖς καθέκαστα, ἡρχισε νὰ καλλιεργῆται τὸ προσδοκόφορον στάδιον τῶν
ἀγγελιῶν. Πᾶσα ἐφημερὶς εἶχε τὸ γραφεῖον της· καὶ τὸν ἰδιαίτερον κύ-
κλον τῶν φίλων καὶ συνεργατῶν της, οἱ συντάκται ἐστρατολογοῦντο
σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς τάξεως τῶν λογίων, ἡμείοντο κάπως τα-
κτικῶς διὰ τὴν ἐργασίαν των καὶ ἡρχισαν ν΄ ἀποτελῶσι μόνιμον καὶ
ἰδίαν συνομοταξίαν. Διὰ τὴν ἴδρυσίν τινων ἐκ τῶν τότε ἐκδούμενων φύλ-
λων κατεβλήθησαν κεφάλαια σχετικῶς ὑπέρογκα καὶ δὲτε εἰς διακεκρι-
μένον λόγιον προσληφθέντα ως ἀρχισυντάκτην ἐνδὸς τοιούτου φύλλου ἐπλη-
ρώθη μισθὸς ἐκ 300 δραχμῶν κατὰ μῆνα, τὸ ποσὸν ἔθεωρίθη μυθῶδες
καὶ διότικτήτης τῆς ἐφημερίδος ἐπιγειρηματίας μεγαλείτερος τοῦ
Μπένεττ.

Μὴ νομίσητε ὅμως ἐξ ὅλων τούτων δὲτε διὰ μιᾶς ἐνέσκηψε τότε εἰς
τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἐλλάδος διχρυσοῦς αἰώνων τοῦ τύπου. Ἐτέθησαν ἀ-
λλιθῶς τότε αἱ πρῶται βάσεις ἐργασίας συστηματικωπέρας καὶ ὄργανο-
σμού τελειοτέρου, ἀλλ’ οἱ καρποὶ ἐβράδυναν νὰ ἐπέλθωσιν. Ἡ κατανάλω-
σις δὲν ἤτο μεγάλη δὲτον προσεδοκᾶτο καὶ τὰ ἔσοδα δὲν ἰσοφάριζον πρὸς
τὰς δαπάνας. Ὁ νεώτερος Ἐλλην, ἡ καρακτηριστικώτερον εἰπεῖν, δι Ρω-
μῆς, ἐννοεῖ νὰ είνει ἀσύρτος εἰς πάντα· ἡ πολιτικὴ τὸν διέφευρε καὶ
ἀφοῦ δὲν ἀποφασίζει νὰ πληρόνη φόρον πρὸς τὸ ὑδημόσιον, πολὺ διλγώτε-
ρον εἶναι διατεθειμένος νὰ πληρόνῃ διὰ νὰ μᾶθῃ τὰ νέα τῆς ἡμέρας. Ὁ
τύπος τοῦ Ρωμαϊκοῦ διατάξεως διὰ στίγων δι Σουρῆς καὶ ἀπεικόνισε διὰ
τῆς μολυβδίδος δι μάρνυμός μου καλλιτέχνης εἶνε δι πεικονιζόμενος ἐν τῇ
ἐπικεφαλίδι τῆς ἐφημερίδος τοῦ Σουρῆ καὶ ταῖς σαβακηναῖς, ὅστις μετα-
βαίνων τὴν πρωΐαν εἰς τὸ καφενεῖον, ζητεῖ ἐπιτακτικῶς νὰ κομίσωσιν
αὐτῷ ἐν ποτήριον ὕδατος, φωτιάν διὰ τὸ σιγάρον του, μίαν ἐφημερίδα
πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ἐνίστε τὴν κλεῖδα τοῦ ἀνωνύμου μέρους τοῦ κατα-
στήματος. Μὲ τοιούτο δημόσιον, διπερ δὲν εἶχε συνατίσθανθη ἀκόμη τὴν
ἀνάγκην τῆς ἐφημερίδος, οὔτε ἀναγνωρίζει τὸ ὡφέλιμον τῆς μεταξὺ αὐτοῦ
καὶ τοῦ τύπου ἀλληλεγγύης, ἡ ἐξέδεινεις δὲν ἡδύνατο νὰ εἴνει μεγάλη.
Ἀλλως τε ἡ πώλησις δὲν εἶχεν ἀκόμη συστηματοποιηθῆ· οἱ μικροὶ λο-
στροί, δι’ ὅντες ἐνηργεῖτο εἰς τὰς ὄδους ἡ πώλησις, διλιγάρθησον καὶ αὐτοκέ-
φαλοὶ ὄντες, δὲν ἡσαν πάντοτε συνεπεῖς εἰς τὰς πληρωμάς των καὶ ἐνθυ-
μοῦμαι εἰς τὰς γραφεῖας τινῶν ἐφημερίδων σωρείαν τῶν περιγράντων τὰς
φήκτρας καὶ τὰ λοιπὰ εἰδὴ τῆς βαφῆς τῶν ὑποδημάτων κιθωτιδίων, ἥ-
τινα ἀπετίθεντο ἔκειν ὡς ἐνέχυρα διὰ τὴν ἀξίαν τῶν διδούμενων πρὸς τοὺς
μικροὺς πωλητὰς φύλλων. Οἱ συνδρομηταὶ ιδίως τῶν ἐπαρχιῶν, ἐκδικού-
μενοι φαίνεται διὰ προγεγεστέρας ζητιαῖς των, ἐκώφευσον εἰς πᾶσαν αἵτη-
σιν περὶ καταβολῆς τῆς συνδρομῆς των, οἱ δὲ ἀνταποκριταὶ κατέφερον
ἀνηλεῖ τραχύτατα εἰς τὴν διαχείρισιν. Διὸ τὰ κεράλαια βαθυτήδον κατε-
βροχθήσθησαν καὶ πολλαὶ τῶν τότε ἴδρυσεισῶν ἐφημερίδων ἀπέθανον ἐκ
μαρασμοῦ, τινὲς δὲ παρέτειναν ἐπὶ τινὰ ἀκόμη χρόνον τὴν ἀγωνισάνταν αὐ-
τῶν ὑπαρξίαν. Φεῦ! γνωρίζω τινὰς χρηματίσαντας μάρτυρας ἀληθεῖς τῆς
δημοσιογραφικῆς ταύτης περιόδου. Ἡ ἐφημερὶς ιδίως ἔκεινη, ἥτις ἔθεω-
ρίθη ἐν ἀρχῇ ἔνεκα τῆς γενναίας ἀμοιβῆς τῶν συντάκτων τῆς ὡς ὁ Πα-
κτωλὸς τοῦ ἐλληνικοῦ τύπου, διήνυσε τὰς τελευταῖς ἡμέρας τοῦ βίου
της ἐν ἀνεκδιηγήτῳ στερῆσει καὶ ἡ περιγραφὴ τῶν τραχικῶς ἀστείων
σκηνῶν, τῶν συμβαίνουσῶν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς, ἡ τινὰ ἡσαν τὸ κέντρον
τῆς συναντήσεως φαιδρῶν τινων ἀνεστίων, συνειθιμένων στωϊκῶς εἰς
πᾶσαν κακοπάθειαν, ἡδύνατο ν΄ ἀποτελέσῃ βιθλίον ἀνταξίου τῶν Scènes
de la vie de Bohème. Πῶς διηγήσουμει τὴν ξηρασίαν τοῦ ἀλλοτε κα-
λῶς ἐφωδιασμένου ταμείου τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς καὶ τὸν ἡρωτόμον τοῦ
καλοῦ καγαθοῦ διευθυντοῦ της, ὅστις ἔξεποίησε πάντα αὗτοῦ τὰ ὑπάρ-

χοντα, διὰ νὰ τὴν διατηρήσῃ εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀγωνίαν, ἥτις ἐπεκρά-
τει καθ’ ἑκάστην ἔως ὅτου ἡθελεν ἔξευρεθῆ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς ἀγορὰν
χάρτου ποσόν, ὥπερ ἐνίστε κατωρθοῦτο τόσον ἀργά, ὥστε ἡ ἐφημερὶς ἔξε-
διδεῖτο ἐν μεσονυκτίαις ποθὲν ὥραις καὶ δὲν ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἄλλους ἀγορα-
στὰς παρὰ τὰς κατ’ ἑκείνην τὴν ὥραν ἔξερχομένας τῶν τάφων σκιάς τῶν
προγόνων. Καὶ πῶς νὰ περιγράψω τὰ τεγμάσματα, ὅτινα καθ’ ἡμέραν
ἔφεύρισκεν πρὸς ἔξοικονόμησιν τοῦ γεύματος ἡ ἀτυχὴς σύνταξις, ἡ ποιου-
μένη τρομακτικὴν κατανάλωσιν ιδίως κρύων φαγητῶν; Ἡ πῶς νὰ πα-
ραστήσω τὴν σπαραξικάρδιον σκηνὴν ὅτε ἡ σύνταξις αὐτὴ ἡ πολυπαθῆς,
μὲ βουλιμίαν δέκα Ταντάλων καὶ ἵσαρθμων Οδυγιλίνων. ἀποφασίσασα
νὰ εὐωχηθῇ — ἡ μεγαλοπρεπῆς αὔτη ἔκφρασις ἀνήκει εἰς τὸν ἔθιτον μας
ποιητὴν κ. Ἀγιλέα Παράσχον, ὃστις ἐρασιτεχνικῶς ἐσύγχαζεν εἰς αὐτὸν
τὸ coenaculum — διὰ τῶν δύο ταλλήρων, τῶν ἀνελπίστων ἐκ μιᾶς δια-
τριβῆς πεσόντων εἰς τὸν Καιάδαν αὐτὸν τῆς ἀνεγέρειας, καὶ μεταβίσσα εἰς
τὸ ἐστιατόριον, ἀνεκάλυψε μετὰ τὴν εὐωχίαν ὅτι τὰ δύο αὐτὰ δυστυχῶς
ταλληραὶ εἶχον ἀπολεσθῆ καθ’ ὅδον. Τὸ δεῖπνον αὐτὸν ἔσχε πέρας φοβε-
ρώτερον καὶ τοῦ τῶν θυεστίων, ὃστις δὲ δὲν κατ’ ἑκείνην τὴν στιγ-
μήν τὸ βλέμμα, ὥπερ ἔξηκοντισεν δι πολλὰ παθῶν ἐκ τῆς πελατείας
ἔκεινης ξενοδόχος, οὐδέποτε θά δυνηθῇ νὰ λαθῇ σαφῆ ιδέαν περὶ τοῦ τί-
ητο ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης.

Θὰ συμπεραίνετε ἵσως δὲτε μετὰ τὸ δριστικὸν θάνατον τῆς Τραϊδί-
τας αὐτῆς τῶν ἐφημερίδων οἱ συντάκται τῆς ἐπεδίωξαν εἰς ἄλλο στά-
διον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα; Πλανᾶσθε ἔμειναν δημοσιογράφοι σχε-
δὸν δόλοι. Υπάρχει μεταξὺ τῶν παραδοξῶν καὶ δισεξηγήτων ἀνθρώπων
αἰσθημάτων καὶ ἡ λεγομένη ἡδονὴ τοῦ μαρτυρίου καὶ τὸ αἰσθημα τοῦτο
ἐκδηλοῦται ιδιαίτερα εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων, ὃσοι ἔξελεξαν τὸν
δημοσιογραφικὸν κάλαμον ὡς μόνον ὅπλον διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου. Εἶνε
εἶδός τι φακιρισμό, ἔκουσίας προτηλώσεως εἰς τὸ πάσχειν φέρουσι
πάντοτε τὸν κλοιὸν τοῦ δούλου καὶ δέοντο ποτὲ καὶ δὲν μεταβληθῇ ἡ θε-
σίς των ἐπὶ τὰ κρείττω, ἔρχεται μία ἡμέρα καθ’ ἧν τοὺς καταλαμ-
βάνεις ἡ νοσταλγία τῆς μελάνης. Θέλουν, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ἔξελθω-
σιν ἀπὸ τοῦ κύκλου, ὃν αὐτοὶ ἔστους προδιέγραψαν. Όμοιάζουσι τὸν
αὐτόχειρα ἔκεινον τοῦ μάθους, οἵ θάκούσατέ ποτε ἵσως τὰ παθήματα.
Ἐλαθεν δι ταλαπίωρος ὅλα τοῦ τὰ μέτρα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἀπόστειρ-
του. Ερρόγησε δηλητήριον, ἀνίρτησε βρόχον εἰς τὸν κλάδον δένδρου,
κείμενον ἀνωθεν τῆς ὥγης λίμνης, ὥστε καὶ ἡν ἡθελεθροῦ ὡς κλώ-
νος, νὰ πέσῃ εἰς τὴν λίμνην καὶ νὰ πνιγῇ καὶ πρὸς ἐπίμετρον, καθ’ ἧν
στιγμὴν ἀπηγκονίζετο, ἐπυροβόλησε κατὰ τῆς κεφαλῆς του διὰ νὰ εἴνει
βέβαιος δὲτε θά ποθῆσῃ. Καὶ μόλις ταῦτα τί συνέβη; Ἡ σφαῖρα, παρεκ-
κλίνασσα, θραύσει τὸ σχοινίον τῆς ἀγγόνης καὶ δι αὐτόχειρ πέπτει ἐντὸς
τῆς λίμνης· ἀλλὰ τὰ ὕδατα ἡσαν ἀδαμῇ καὶ τὸ μόνον ὅπερ ἔπαθεν ἤτο
νὰ γαταπίη ἀκουσίων ἀρκετὴν ποσότητα ὕδατος, ἥτις τοῦ ἐπιφέρει ἐρε-
τόν, ἔμετη τὸ δηλητήριον καὶ σώζεται.

Καὶ ἔπειτα θέλουν μερικοὶ νὰ μὴ πιστεύωμεν εἰς τὸ πεπρωμένον!

(Ἄκολουθεῖ).

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΚΚΟΣ

ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἔτε προηγούμενον ἀριθμόν).

“Οταν συνεζήτει πότο χαριτωμένος. Ἡρκει τὰς ἔθιμες μίαν
χορδὴν ἐξ ἑκείνων αἴτινες τὸν ἥγγιζαν καὶ νὰ τὸν ἀφίσθῃ. Ὁ
Κόκκος, ὁ μικρὸς Κόκκος, συζητῶν πότο ἀπόλαυσις. Ἀπὸ συζη-
τητοῦ μετεβάλλετο εἰς ἀγοροπτήν. Δὲν σοῦ ἀφίνει καιρὸν οὐτε τὴν
ἀναποτίνων σου νὰ πάρῃς, πολλῷ δὲ πλέον νὰ σκεφθῆς καὶ δια-
τυπώσῃς σὺ ἀντιρρόσεις. Ἐπερονε τὸν κατίφορο καὶ ἐμονολόγει
πλέον ἀκροάτης καὶ σοῦ ἔφαστε τὸ στόμα διὰ τῆς στωματίας
καὶ τοῦ ἀγχιστρόφου του πνεύματος, τῆς χαριεστάτης φρασεο-
λογίας του καὶ τῶν ἀπροσπτῶν ἔφόδου σχημάτων του· ἀν δι-

η συνομιλία έγένετο καθ' όδόν, σὲ έμποδίζε νὰ βαδίσῃς, τιθέμενος κατέναντί σου πλαγίως καὶ χειρονομῶν ώς ό έμπειρότερος ἀριστοτέχνης σκηνικὸς Γάλλος. Καὶ ἐν τῇ ρύμῃ τοῦ λόγου του, σὲ τραβοῦσε, σὲ διηγώνιζε, προσπαθῶν διὰ παντὸς μέσου νὰ σου ἀποφρόνησῃ δῆλην σου τὴν προσοχήν· τὰ ἐπιχειρήματα τῷ ήρχοντο ἀλλεπάλληλα, φαγδαῖα, βροχηδόν, καὶ ἀναιμῆς σπουδαῖα, ἀστεῖα, γελοῖα, παρομοιωτικά, πομπώδη, ιστορικά, διαδεχόμενα ἀλληλα, τὸ ἔν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ πολλάκις ἡννόδεις, τὸ ἔβλεπες, διὰ τὸ σκέψις εἰργάζετο ταχύτερον τῆς γλώσσης καὶ ἐστενοχροῦντο εἰς τὰ χεῖλα του αἱ ιδεῖς ποιὰ νὰ πρωτοβγῆ.

Καὶ μ' ὅλα ταῦτα... μυστήριον! Δὲν σὲ ἑκούραζε.

Τοιοῦτος ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἦτο ὁ βίος τοῦ Κόκκου ώς παιδιοῦ.

"Οταν βραδύτερον τὸν συνίντηπα φοιτητὴν εἰς Ἀθήνας, ὁ Κόκκος ἤρχιζε νὰ πτερυγίζῃ ώς ποιητής. Πλήρης πάντοτε θάρρους καὶ αὐτοπεποιθήσεως, εἰσῆλασεν ἀμέσως ώς Ταμερόλανος εἰς τοὺς συλλόγους καὶ τὰ δημοσιαγραφικὰ γραφεῖα, ἔξεφόνει λόγους ἐπικηδείους ἢ πανηγυρικοὺς μὲ τὸ ἥδος ἀνθρώπου γεννημένους καὶ ἀνατραφέντος καὶ ζήσαντος ἐπὶ τοῦ βίουτος, εἰσεχώρησεν εἰς ὅλα τὰ πολιτικὰ σαλώνια καὶ τὰς Καμαρίλλας ἀκόμη, κερδίζων πανταχοῦ ἔδαφος καὶ κατακτῶν καρδίας.

Αἱ πρῶται του ἐπιτυχίαι ἦσαν ὁ λόγος του ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀτυχοῦς λοχαγοῦ Βούρβαχη καὶ τὸ ἐλεγεῖον του ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς κόρης Καραλιβάνου.

Δὲν ἦτο παράδοξος ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, γεννημένου διὰ τὸν γέλωτα, καὶ ὅμως πλήρους καρδίας καὶ αἰσθήματος, ἀνθρώπου βουρκώνοντος ἀπὸ τὰ γέλοια, καὶ ὅμως πλησσομένου ἀπὸ τὴν συμφορὰν τοῦ τυχόντος γνωρίμου του, ἢν φικειοποιεῖτο καὶ ἢν ἥθισεντος ώς ίδιαν; Δὲν ἦτο παράδοξος ἢ ἐν τῷ φιλολογικῷ σταδίῳ ἐπιτυχία ἐνὸς δατυρικοῦ κυρίως πνεύματος, ἀναδειχθέντος τὸ πρῶτον ἐπὶ δύο νεοδιάπτων καὶ καδκόντων τάφων;

"Ο Κόκκος ἦτο τύπος καθ' ὅλα παράδοξος! Ιδιοφυΐα ἀλλόκοτος, ιδιορυθμία ἀκατανόπτος.

Μολονότι ὁ κύριος χαρακτήρος του ἦτο ἡ εὐθυμία, ἐν τούτοις τὸ πνεῦμα του κατέλαμβάνετο ἐνίστε ἀπὸ στιγμὰς μελαγχολίας ἡρέμου, ἡδύχου, ἡδείας, καταπληπτούσης τὸν μὴ γνωρίζοντα καλῶς αὐτόν· καὶ τὴν φύσιν του καὶ τὴν ιδιοφυΐαν του ταύτην αὐτὸς ὁ ίδιος χρωματίζει ἀπαραμίλλως χωρὶς σχεδὸν νὰ ἔννοιησῃ ὅτι αὐτοζωγραφίζεται, εἰς τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο τετράστιχόν του, τὸ ἀφιερωθέν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀποθανόντος μεγαλειτέρου του ἀδελφοῦ. Δυστυχῶς μοῦ διαφεύγουσιν οἱ δύο πρῶτοι στίχοι. Διατηρῶ ὅμως πλήρη τὴν ἐντύπωσιν τῆς περιπαθετάτης ἐννοίας του καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν μεταφέρω πεζῶς ὥσπες δυνηθῶ. «Γιατί λέγει, εἰς τὰς πανηγυρικῶτέρας καὶ εὐαρεστοτέρας [μας στιγμάς, καθ' ἄς πλήρεις αἰσθήματος ἀπολαύομεν οἰκογενειακῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας, γιατί τότε πρὸ πάντων παρεμβάλλεις τὴν ὠχράν μορφήν σου μεταξὺ ἡμῶν, πικραίνων οὕτω καὶ μετατρέπων εἰς δάκρυα τὰς γλυκειάς μας οἰκογενειακᾶς ἀπολαύσεις; Καὶ ἔξακολουθῶν τὸ δεύτερον δίστιχον λέγει:

Μήπως ἡ λύπη κι' ἡ χαρὰ εἶναι ἀδερφωμένα

Καθὼς ἔγω μὲ σένα;»

Δὲν ζωγραφίζεται ἐνταῦθα δῆλος ὁ Κόκκος, ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας τοῦ ὅποιον ἔχει σητως ἀδερφωμένην ἡ λύπη μὲ τὴν χαρά; Ὁ Κόκκος, διὰ τοὺς μακρόθεν ἡ ὀλίγον γνωρίσαντας αὐτὸν ἦτο γέλως· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐγγύτερα αὐτὸν σπουδάσαντας ἦτο μᾶλλον κλαυσίγελως.

Ἡ εὔστροφία ὅμως, μεθ' ἣς ἐπίδη μὲτα τοῦ ἐνὸς αἰσθήματος εἰς τὸ ἄλλο, ἀπὸ τὴν βαθυτάτην λύπην εἰς τὸν ἀκράτητον καγχαδμόν, ἐπέφερε σκοτοδίνην εἰς τὸν ψυχολόγον, ὅστις θὰ ἐπεκειρήσῃ νὰ ἀνατάμῃ τὸν χαρακτήρα του.

"Ἐνθυμοῦμαι ἐνταῦθα μίαν ἐποχήν, καθ' ἣν ὁ Κόκκος ἦτο ἐρωτευμένος. Μὲ εἶχε συναντήσει εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ μοὶ διηγεῖτο τὰ βάσανά του· θὰ ἦτο τότε δεκαοκτατής. Αἱ ἐκφράσεις του ἦσαν τόσῳ ὑπερβολικαὶ, καὶ ἡ ἀπελπιδία του τόσῳ βαθεῖα—διότι ὅλα τὰ πράγματα τὰ ἐπεργεῖτο εἰς τὸν ἀπάνω σκάλλα—ώστε

ἐνόμισα ὅτι μοὶ ἐπεβάλλετο νὰ τὸν παρηγορήσω καὶ ἀποτρέψω τὸ πνεῦμά του ἀπὸ τῶν σκοτεινῶν ἐκείνων διαλογιδμῶν.

"Άλλ' ἐν φέσκαλίᾳ νὰ εὔρω φράσεις καὶ συμβούλιας καταλλήλους πρὸς τὴν περίστασιν, καὶ ἡμούν εἰς τὸ ζωηρότερον σπουδεῖον τῆς φιλικῆς μου πρὸς αὐτὸν συμπαθείας, βλέπω αἴφνης τὸν Κόκκον στραβέντα δομπτικῶς πρὸς τὸ μέρος μικρᾶς τυνος ξανθῆς διαβάσης πλησίον μας παρακολουθήσαντα αὐτὴν διὰ βλέμματος ἐκπλήκτου καὶ εἴτα ἀναφωνήσαντα.

— Ψυχή μου κοπέλλα!!

Τὰ ἔχαδα κυριολεκτικῶς.

— Βρὲ σύ, τοῦ λέγω, κοροϊδευες μὲ μένα τόσην ὥρα;

— Μπά... Καὶ γιατί; μοῦ λέγει κοντοσταθείς κατὰ τὴν συνήθειάν του καὶ μὲ ἐκφρασμὸν πραγματικῆς ἀπορίας.

— Γιατί λέει!! Καλὰ σὺ μοῦ διηγήσο πρὸς στιγμῶν ἀκόμη μετὰ δακρύων καὶ διὰ τῶν ἀπελπιστικοτέρων φράσεων τὰ κατὰ τὸν προδοθέντα ἔρωτά σου μὲ ἐκαμες νὰ τρουμάξω διὰ τῶν στεναγμῶν σου τόδον, ώστε νὰ νομίσω ὅτι εἴδαι καλὸς καὶ νὰ αὐτοκτονήσῃς ἀκόμη, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴν περνάει μὲν ἄλλη καὶ δχι μόνον ξεχωρίς τὴν λύπη σου, ἀλλὰ σκανδαλίζεται κυόλα καὶ μὲ ωτάς ἀκόμη γιατί;

— "Ἄχ καμένε! μοῦ ἀπαντᾷ σιγὰ σιγὰ καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν οἰονεὶ οἰκτείων με. Κρήμα ποῦ μὲ γνωρίζεις ἀπὸ μωρό. "Εγὼ μωρέ, ἔχω καρδιὰ τόσω μεγάλη, ποῦ μπορῶ νὰ ἀγάπω ταύτοχρόνως καὶ μὲ τὴν ἴδια δύναμιν δχι μία... δώδεκα!!..

Μὲ τὸν Κόκκον τὰ ἔχανε κανεὶς κυριολεκτικῶς καὶ ἀνὰ πάσαν στιγμὴν. Δὲν ὑπῆρχον δι' αὐτὸν βιωτικαὶ δυσκολίαι, δὲν ὑπῆρχον τύποι, δὲν ὑπῆρχεν ἑθιμοτυπία, δὲν ὑπῆρχε διαφορὰ τρόπων συμπειθοφρᾶς. Ἀπὸ τοῦ στενωτάτου του φίλου μέχρι τῆς ἀριστοκρατικωτέρας Δεσποίνης ἦτον ὁ αὐτός· δὲν πλλαζε ποτὲ τὴν φρασεολογίαν του, τοὺς τρόπους του, τὴν κορμοστασιά του.

Είχε φίλους, μὰ φίλους ἀλλοθεῖς, καθ' ὅλην τὴν σημαδίαν τῆς λέξεως καὶ ἀνευ μεταφορᾶς, μεταξὺ τῶν δεσποινίδων, μεταξὺ τῶν πολιτικῶν, μεταξὺ τῶν κουτσάβακιδων τοῦ Ψυρῆ καὶ τῆς Πλάκας, δπως εἶχεν εἰς τὰ ἀνάκτορα εἰς τὸν Παρνασσὸν εἰς τὸ στρατόν, παντοῦ. Παντοῦ ἐνέπνεεν ἐμπιστοδύνην καὶ ἀγάπην. Ή ἀφέλεια καὶ ἡ μέχρι σκαιότηπος πολλάκις ἐξικνουμένη εἰλικρίνεια του, συνοδευόμεναι ὑπὸ θάρρους ἀκατανοίτου, ἡνοιγον αὐτῷ ὅλας τὰς θύρας. Εἰς τοὺς χορούς, εἰς τὰς συναναστροφάς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν εἰσήρχετο ὁ Κόκκος ἔπαινεν προσποιητὴ πολλάκις ἄλλ' ἐν τούτοις τρόπον τινὰ ἐπιβεβλημένην ἐπιφύλαξις καὶ σιγή, ἡ τόσῳ δύναται τις εἰπεῖν φυσικὴ κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς ὑποδοχῆς ἀπὸ τῆς ἐλεύθερως τοῦ Κόκκου ἡ ζωηρότης, ἡ ἐξοικείωσις ὅλων, ἡ φωνή, ὁ γέλως, ἡ εὐθυμία, αἱ συζητήσεις ἔθθανον τὸ κατακρύσθων ἐνόμιζε τις ὅτι ὁ χορὸς εἶχε φράσει πλέον εἰς τὸ τελευταῖον κοτιλλόν, ὅπότε ὑποχωρεῖ συνήθως πᾶς τύπος, καὶ ὅμως δὲν εἶχε τελειώση ἀκόμη τὸ πρῶτον βάλε. Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο κατώρθου ἡ παρουσία τοῦ Κόκκου.

— Κόκκο! δεξιά, Κόκκο! ἀριστερά. Κόκκο μὰ πρόποδι σὲ παρακαλῶ. Κόκκο ἔνα ποιημπτάκι. Κόκκο καμένε κάμε μας καμπόδα ἀκαδημαϊκά. Κόκκο διεύθυνε μας ταῖς Καδριλλαῖς.

Εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ χοροῦ ἀλλοθεῖα ἦτον ἀμύντος ὁ Κόκκος, ὅπόταν εἰς τὸ μέσον τῆς κωμικῆς σοδαρέτηπος τῶν καθ' ὅλους τοὺς τύπους ὑποκλινομένων καὶ θεβερεντζαρίζοντων Δανδίδων καὶ τῶν μεμετρημένων βηματισμῶν τῶν δεσποινίδων καὶ κυριῶν καὶ 'κει ποῦ δὲν τὸ περίμενε κανεὶς ἡκούτετο αἴφνης ἡ μεταλλικὴ καὶ χαρᾶν σκορπῶδα γύρω του φωνή του λέγουσα:

— Ballancéee ὅπως θέλετε.

— Αν· μπορούμετε ἀς μὲν γελούσατε, ἀς μὴν εὐθυμούσατε.

Τὴν ἔπομένην τοῦ χοροῦ, συνήντα νεάνιδά τινα ἐκ τῶν χθεσινῶν του χορευτριῶν. Εξέσπα ἀπὸ ἀποστάσεως 30 βημάτων εἰς γέλωτα καὶ ἔβανε τὴν φωνὴν μὲ τὴν αὐτὴν οἰκειότητα, μεθ' ἣς θὰ προσεφώνει τὸν Σουρῆν αἴφνης ἡ οἰονδήποτε ἄλλον φίλον του, καὶ ἔτεινε κατὰ τὴν συνήθειάν του ἀπὸ ἀποστάσεως δύο ὄργιων καὶ τὰς δύο του χεῖρας. Καὶ ἥρχιζε τὰς ἐντύπωσεις του καὶ ὑπεμίμησε γεγονός τι ἀστεῖον τῆς χθεσινῆς ἐσπερίδος καὶ

έξηκολούθει τὸν δρόμον του μὲ τὴν νεάνιδα, χωρὶς νὰ στενοχωρηθῇ, καὶ τὸ σπουδαιότερον χωρὶς νὰ στενοχωρῇ καὶ χωρὶς νὰ παρεξηγηθῇ ἀπὸ κανένα. Διότι ἡ εἰλικρίνεια εἶναι δῆλον σπουδαῖον, ὅταν δὲν εἶναι προσποιητή.

‘Αλλοίμονον! Τὰ πάντα εἶναι σῆμερον κίβδηλα καὶ πλαστὰ ως καὶ αὐτὴ πολλάκις ἡ εἰλικρίνεια! Πόσους ἐγνώρισα ἐπιτυχόντας ἐν τῷ βίῳ διὰ προσποιητῆς εἰλικρινείας! . . .

Μὲ τὴν εἰλικρίνειάν του λοιπόν, μὲ τὸ θάρρος του, μὲ τὴν φωνὴν τὴν ὁποίαν ἔδγανε, καὶ μὲ τὴν γνωριμίαν του πρὸς τοὺς πάντας, γνωρίζοντας αὐτὸν τοιοῦτον, ἐπεβάλλετο· εἶναι πράγματα, τὰ ὅποια δὲν λέγονται ἀπὸ κανένα. ‘Ο Κόκκος τὰ ἔλεγεν ἥσυχα ἥσυχα, ὡς ἂν ἔλεγε τὰ ἀπλούστερα πράγματα τοῦ κόσμου, χωρὶς νὰ τὸ σαστίσῃ καθόλου καὶ τὸ σπουδαιότερον χωρὶς νὰ θεωρηθῇ προσθεβλημένος ὁ πρός δν τὰ ἔλεγε. ‘Εκαστος ἀνθρώπος ἀπαιτεῖ κάπτοιαν ἐπιφύλαξιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, κάπτοιαν ἑπτικέτα· ἄλλα καμψίαν ἀπὸ ἓνα δύτις ἔβγαλε τὸ σομα τοῦ εἰλικρινοῦς. Αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι καταντοῦν ἀσύνδοτοι. Γίνονται ἀμέσως κύριοι τοῦ τόπου καὶ τῶν ἀνθρώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ εὐρεθῶσι· καὶ τοῦτο μὲ τὸ σπαθί των· δηλαδή μὲ τὴν γλωσσάν των· δηλαδή μὲ τὰς μυχιατέρας σκέψεις των· διότι ὁ εἰλικρινής σκέψης τετατεῖ τρόπον τινὰ μεγαλοφύνως, διότι ἔχει τὴν σκέψην εἰς τὴν γλωσσάν του. Δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως. Προθύλακτος ταῖς προσθετικαῖς ἀπέναντι τοῦ εἰλικρινοῦς μὴν τοῦ ἐνθυμιδή πράγματα ἀδύμηδος, καὶ ἐν φύσει τοῦ διάλογος τοῦ Περικλῆ καὶ Φασινίδη τὸ ἐπόμενον σύντατον.

* * *

‘Ο Κόκκος ἀπὸ τῶν ἀκαδημαϊκῶν, ἀπὸ τοῦ λυρικοῦ ποιητοῦ, ἀπὸ ὑπαίθριον φύτορος . . . εἴπα ὑπαίθριον φύτορος καὶ δὲν δύναμαι νὰ μὴν ποιῶμαι μνείαν μιᾶς του δάφνης, τῆς ἐξωτέρας του ὑπὸ πανηγυρικῶν ἔποψιν.

‘Ητον ἡ ἐποχὴ τοῦ Βουλγαρικοῦ πραξικοπήματος· ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὴν ζωηρὰν μορφὴν του ἐπὶ τοῦ ἔξωστου τῆς Ἀστυκλινικῆς, φωτιζούμενόν ὑπὸ βεγγαλικῶν καὶ ἀναπαριστῶ οὕτω εἰς τὴν φαντασίαν μου τὸν Κόκκον ἀπαγγέλλοντα τὸ φλογερώτατον ἐκεῖνο κατὰ τῶν πραξικοπεδάντων ποίημά του· τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην ὁ Κόκκος δὲν ἔτοι Κόκκος. Ναι! Δὲν ἔτοι Κόκκος ὁ χαριτολόγος, Κόκκος ὁ σαρκαστικός, Κόκκος τοῦ γέλωτος καὶ τῆς εὐθυμίας. ‘Ητο Τιτάν! δύτις δὲν εἶδε τὸ θέαμα ἐκεῖνο· καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῶν ιδόντων, διότι δύτις τὸν εἶδε τότε βεβαίως δὲν τὸν ἐλασμόντε—εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τὴν μεταμόρφωσιν ἐκείνην τοῦ Κόκκου. ‘Η ἐσπέρα ἐκείνην ἔτοι ἡ ἀποθέωσίς του. Τί λέξεις ἔσαν ἐκεῖναι! Τί ἀπαγγελεῖ! Τί ἀνδρικὸν παράστημα! Κατὰ τὴν ιδέαν μου ἀντὶ τοῦ Κόκκος ἀντὶ τῆς φιλολογίας καὶ τοῦ θεάτρου ἔξελεγε τὸ βουλευτήριον, θὰ ἐγίνετο τρομερός δημογέρος. ‘Απὸ τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ὁ Κόκκος ἐπαγώσε τὴν ὑπόληψίν του ὡς ἀνθρώπου, ὑπερτέρου τοῦ τύπου, διὰ μέχρι τότε εἶχε ἐπιδείξει διὰ τῶν Γελώτων του, τῶν ἐλεγείων καὶ τῆς χαριτολογίας του.

* * *

‘Ο Κόκκος ἔτοι δι’ ήμᾶς τοὺς παιδικοὺς ψύλους του ἡ προσωποποίησις τοῦ παρελθόντος παιδικοῦ βίου μας, καὶ δὲν μᾶς ὑπεριμνησκε μόνον ὅτι συνεπαίξαμεν ἄλλοτε μαζύ του παιδιᾶ, ἄλλα παρουσιάζετο ἐμπρός μας πάντοτε μὲ τὴν αὐτὸν ἐλαφρότητα, μὲ τὴν αὐτὴν ζωηρότητα, μὲ τὴν αὐτὴν τρέλλαν, μὲ τὴν αὐτὴν ἐφευρετικότητα τοῦ πνεύματος, μὲ τὴν αὐτὴν ἀθροντισίαν, καὶ ἐν γένει μὲ τὴν αὐτὴν παιδικότητα, ἡτὶς τὸν ἔχαρακτήριζε ὅταν ἔτοι παιδί. ‘Οταν ἐβλέπομεν τὸν Κόκκον, ἐνομίζαμεν ὅτι ἐπαναλέπομεν τὴν ἐποχὴν τῶν παιγνίων μας διοιζώνταν καὶ ἡσθανόμεθα ὅτι καὶ ἡμεῖς αἵτοι ξανανειώνομεν. ‘Ητον ὁ μόνος ἀνθρώπος ἐξ ὅσων ἐγνώρισα· δην οὐδόλως παρηκάλλεσεν ἡ πάροδος τοῦ χρόνου. ‘Ἄν μὲ τὴν ἡλικίαν ἀνδρώθητο κατὰ τὸ σῶμα, καὶ ἀνεπτύχθη κατὰ τὸ πνεῦμα, κατὰ τὴν καρδίαν δῆμως ἔμεινε πάντοτε παιδί. Πλούτιδας εἰς γνώσεις, ἀποκαταστάς ἐπιστήμων, καλλιεργήσας τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ τάλαντον καὶ δοὺς νέα πτερὰ εἰς τὴν ζωηροτάτην φαντασίαν του, δὲν περιε-

θρόνησεν δῆμως καὶ τὴν παιδικότητά του. ‘Ηρκει νὰ εἰξειρε κανεὶς νὰ τὸν ἔγγιδην καταλλήλως, καὶ ἡδύνατο ὁ ἔνθεος ἀγορητής, ὁ περιπαθῆς εἰδυλλιογράφος, ὁ δραματικὸς συγγραφεὺς νὰ κάμη παιδικάς τρέλλας. Καὶ ἔξομολογούμαι ἐνταῦθα ταπεινῶς, διτι μίαν ἥμεραν, πρὸ ἔξετίας ἐνθυμηθέντες τὰ παιδιακίδα μας ἀνανεωθέντες μὲ τὰ «θυμᾶσι» καὶ σκανδαλισθέντες ἀπὸ μᾶς παιδική παρέα ποῦ ἔπαιζε τόπι εἰς τὸ Στάδιον, ὅπου εὐρέθημεν περιπατοῦντες καὶ ἀναμμηνόδυμενοι, κατετάχθημεν μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐπαίξαμεν μαζύ ἀρκετὴν ώραν τόπι.

* *

‘Ακόμη μίαν ἄλλην παρέκβασιν. ‘Ανέφερα δις περὶ ἀκαδημαϊκῶν καὶ ἐλπιδόντων ὅτι τὰ ἀκαδημαϊκὰ αὐτὰ τὰ γνωρίζει ὅλος ὁ κόσμος καὶ τὰ ἔχει διαβάσει ὅλος ὁ κόσμος, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἀνέγνωσεν ἀνάγονται εἰς τὴν ἀκαδημαϊαν τοῦ Κόκκου.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ρωμοῦ, νομίζω περὶ τὸ τέλος, ὁ Σουρῆς καὶ ὁ Κόκκος ἀπεφάσισαν μίαν ἥμεραν νὰ λέγουν ἀκαδημαϊκὰ μεταξύ των καὶ ἄλλοι φίλοι των νὰ τὰ γράψουν. Καὶ οὕτως ἐγράψη ὁ διάλογος τοῦ Περικλῆ καὶ Φασινίδη τὸ ἐπόμενον σύντατον.

Φαντασθῆτε τὴν ζωντανότητα τοῦ κλασικοῦ διαλόγου τοῦ Ρωμοῦ τῆς ἐπαύριον. ‘Εγινεν ἀνάρπαστος. Τοῦτο ἐξηκολούθησε πολλύν καιρόν, νομίζω μέχρι τέλους τῆς πρώτης περιόδου τῆς μοναδικῆς αὐτῆς, ἐφημερίδος.

‘Απὸ ἀκαδημαϊκοῦ λοιπόν, ἀπὸ λυρικοῦ συγγραφέως, ἀπὸ ὑπαίθριον ἀγορητοῦ, εἰσεπειδόπειρον ἐσχάτως εἰς τὸ θέατρον. Χωρὶς νὰ τὸ καλοσκεψθῇ, χωρὶς νὰ πολυαγωνισθῇ, προεχώρησεν εἰς τὸ νέον τοῦτο στάδιον οὐχὶ μὲ βήματα, ἄλλα μὲ ποδήματα. Μά... δρό... κατάκτημις.

‘Η πρώτη του ἐμφάνισις· ἐν τῷ θεάτρῳ ἐσχε τοιαύτην ἐπιτυχίαν, ὡστε ἡ κωμῳδία του ἐπανελήφθη ὅσον καιτῶν μᾶλλον μέχρι τότε δεδοκιμασμένων ποιητῶν τὰ ἔργα. ‘Απὸ τῆς πρώτης παραστάσεως τῆς πρώτης κωμῳδίας του, ὁ Κόκκος ἔτοι πλέον κύριος τῆς σκηνῆς. Καὶ τὰ ἔργα του ἐπικολούθησαν τὸ ἐν τῷ ἄλλο μετὰ ταχύτητος πλεκτρικῆς.

Καλλαΐσθητος, μὲ ἀντίληψιν πτανίαν, ὀξυδερκέστατος, παραποτής μοναδικὸς τῶν τύπων τῶν ἐπαρχιωτῶν πρὸ πάντων, γνώστης βαθὺς τῶν μυστηρίων τῆς κοινῆς γλώσσης, τῶν καλαμπουριών, τῶν παροιμιῶν, τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τοῦ κουταβακισμοῦ, τῶν ἀσμάτων, τῶν χορῶν τοῦ λαοῦ, καὶ κυρίως διορατικότατος ὅσον ἀφορᾷ τὰ πλεκτρίζοντα καὶ κινοῦντα αὐτῶν εἰς γέλωτα, ἐγοπτευθεὶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ κοινόν, ἐνώπιον τοῦ ὄποιου παρέστησε τὰ πρῶτα του ἔργα.

Εἰξειρε θεωρητικὴν μουσικήν, ὅσην καὶ οἱ πλέον ἀρχάριοι. ‘Αλλὰ κατιδών τὴν ἀνάγκην ως ἐκ τῆς ἐντυπωσιακῆς την παρήστησεν ἀπό την παρηκάλληλαν τοῦ κ. Δ. Κορομηλᾶ, ἐπέδωκεν ἐσχάτως μόνος του καὶ κατενόησε καπτως μόνος του τὰ στοιχεῖα, τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς συνθέσεως. Καὶ ἐμελοποιήσε πάντα τὰ ποιηματάκια του, δι’ ὃν εἶχε στολίσει τὰς κωμῳδίας του. Καὶ δὲν ἔσαν δλίγα. Τίς ἀμφιβάλλει ὅτι μὲ τὸν καιρόν, καταρτιζόμενος καὶ μουσικῶς τελειώτερον, δὲν θὰ ἔθετε τὰς βάσεις ἐλληνικοῦ κωμειδυλλίου, καθαρῶς ἐλληνικοῦ, κατά τε τοὺς ἥκους καὶ τοὺς τόνους, κατά τε τὰ ἔθιμα καὶ τὰ κατὰ τόπους γλωσσικὰ ιδιώματα, αὐτός, δύτις ἐχόρευε τὸν Καλαματιανὸν καλλίτερα ἀπὸ τοὺς Καλαματιανοὺς καὶ ἐτραγύφει Γιαννιώτικα καλλίτερα ἀπὸ τοὺς Γιαννιώτας.

‘Ητο περιπαθέστατος εἰς τὰ φίλτρα του! Τρυφερώτατος! εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἀδελφοῦ του ἢ τοῦ πατρός του ἐτρεμε σὸν τὸ ψάρι, καὶ ἔκλαιε σὸν τὸ μωρὸ παιδί, μὲ δάκρυα πραγματικά, χονδρό, μὴ νομίζων ταπεινώσιν τὸ νὰ φωραθῇ οὕτω κλαίων, οὕτε ὑποχρέωσιν του ἀνθρωπίνην νὰ πνίξῃ τὸ πόνον του καὶ τὸ δάκρυ του. Ηθάνετο ἐαυτὸν συγκινούμενον; Τοῦτο ηρκει. Συνεκινεῖτο. Καὶ συγκινούμενος ἄφνη τὰ μάτια του νὰ στάζουν, μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μεθ’ ἣς ὅταν ἐβλεπε κανένε παράξενον ἄφνη τὸν καγχασμὸν νὰ διαστείλῃ τὰ χεῖλα του. ‘Αλλ’ αἰφνιδιώς ἐν φερίσκετο εἰς τὴν βαθύτεραν συγκίνησιν ηρκει τὸ ἐλάχιστον κωμικὸν ἐπεισόδειον ἢ λέξις ἢ καὶ ἀνάμνησις νὰ τὸν μεταβάλῃ.

Σᾶς εἶπα ὅτι ἡτο παράδοξος τύπος.

Διηγούμενος κωμικόν τι ἐπεισόδειον, ἡτο χείμαρος, χείμαρρος λέξεων, φοράσεων, παρομοιώσεων, παρεκβάσεων, μεταθορῶν, ἀπροσδοκήτων μεταπτώσεων και διαρκοῦς γέλωτος.

"Οταν πρὸ 2 1/2 μηνῶν περίπου τὸν εἶδα ἐσχάτως εἰς Ἀθήνας—και αὐτὸν οἴμοι! ἡτο ἡ τελευταία μου μετ' αὐτοῦ συνάντησις!—οι λεπτολογοῦνες ἐπικριταὶ—και εἶναι τόσοι πολλοὶ ἐν Ἀθήναις ὅσον ὀλίγοι· συγγραφεῖς—τοῦ εἰχον ἐπιτεθῆ ὅτι τάχα τὸ πρωτελευταῖον ἔργον του, ἡ «Λύρα τοῦ Μπάρυμπα-Λινάρδου» δὲν εἶναι ἔμπνευσις πρωτότυπος, ἀλλὰ κλεμμένη ἀπὸ ποίημά τι τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, και ἀπὸ δίστιχόν τι τοῦ λαοῦ «πάρε τὸν παρὰ δου πίσω κι' ἄσε με νὰ εὔτυχησθω». Ὁ Κόκκος ἀφοῦ ἐπὶ πολλὴν ὕραν ἔζεμάτισε τοὺς κατηγόρους του διὰ καυστικῆς εἰρωνείας—διότι ἡτο καυστικώτατος, ὅταν τὸν προσέβαλλον εἰς τὰς ἀδυναμίας του, και τὸ θέατρον εἶχε καταστῆ ἐσχάτως δι' αὐτὸν ἡ μόνη ἀδυναμία—ἐκύτταξεν ἐπὶ τέλους τὸ ὠρολόγιον του και ροφήσας μὲ ἐν «Οὐφφφφ! δὲν θὰ προφτάσω» ἥγεθη.

-- Γιὰ ποῦ Δημητράκη;

— Σ' τὸν Ἀκρόπολιν . . . στὸ Βλάσπι.

— Μήπως ἔχῃς τίποτε σχετικό μὲ τὴν κλεψὺα ποῦ σοῦ ἀποδίδουν;

— Ναι . . . ἔχω δυὸς λόγγα 'κει . . . ἀλλὰ γὰρ στάδου μὲ στιγμὴν νὰ στὸ διαβάσω . . . ἔνα μικρὸ διαφοράκι εἶναι . . . νὰ 'δοῦμε πᾶς θὰ σοῦ φανῆ και 'σένα. Και μοῦ ἀνέγνωσε τὸ διάδορο.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι βέβαια κατὰ λέξιν τὸ περιεχόμενον, ἀλλ' ἡ έννοιά του συνοψίζεται εἰς τὰ ἔξης περίπου:

Κύριε Γαβριηλίδην.

Μὲ κατηγοροῦν ὅτι ἔκλεψα τὴν «Λύρα τοῦ Γερονικόλα» ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ Βλάχου και ἀπὸ τὸ δημηδεῖς δίστιχον «πάρε τὸν παρά σου πίσω κι' ἄσε με νὰ εὔτυχησθω». Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι τὸ δίστιχον τοῦτο μὲ ἐνέπνευσε, ἀλλ' ἂν τοῦτο εἶναι ἡ δύναται: νὰ λεχθῇ κλοπή, και ἂν εἶναι ὄντως τόσο εἰκόλο πρᾶγμα νὰ γράψῃ τις κωμῳδίαν ἀπὸ ἔνα δίστιχο, προσκαλῶ τοὺς κατηγόρους μου νὰ κάμουν δράματα. Ἡ κωμῳδίας κατὰ τὴν ἰδιοτυχρεσίαν των ἀπὸ τὰ ἔξης ρητὰ παροιμίας και δίστιχα. «Τίμα τὸν πατέρα σου και τὴν μητέρα σου, ἵνα εἶσαι γένοιτε κτλ.». «Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα ὅσο θέλεις βρόντα» «Μαντζουρίνα στὸ κατών νὰ σὲ φίλαγα στὸ σέρρο». «Ἀρχὴ Σοφίας φόρος Κυρίου» κτλ.

Σὸς

Δ. ΚΟΚΚΟΣ.

Τὴν ἐπομένην ἐδημοσιεύετο τὸ διάφορον τοῦτο εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν»· ἀφίνω εἰς ἔκαστον νὰ φαντασθῇ τὴν ἰλαρότηταν πν προσύκαλεσεν ἡ ἀνάγνωσίς του και τὸ καυστικὸν φίμωτρον ὅπερ ἐτέθη ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν ἐπικριτῶν του.

Τοιοῦτος ἡτο ὁ ἀτυχῆς φίλος^{*} μου, ὁ παιδικός μου φίλος Δημητράκης, πρὸς δὸν συνεδέθην ἀπὸ τῆς νηπιακῆς σκεδὸν ἀμφοτέρων ἡλικίας και δὸν παροκιλούθησα εἰς ὅλας τὰς ἔξελίξεις τοῦ καλλιτεχνικοῦ ταλάντου. Τοιοῦτος ἡτο ὁ διάσημος και ἀπὸ μέσης καρδίας ἀνακαγχαστής, ὁ ἀνθρωπός, ὅστις κατεῖχε τὸ μυστήριον νὰ συναρπάξῃ και νὰ ἀγαπᾶται και νὰ ἐμπνέῃ τὴν οἰκείστητα, οὕτως, ὅστε, ἀπὸ τῆς πρώτης μετ' αὐτοῦ γνωριμίας νὰ νομίζῃς δτι τούλαχιστον πρὸ δέκα ἑτῶν ἐγνωρίσθης μετ' αὐτοῦ, και περὶ τοῦ ὄποιου ἡ γλώσσα σου ὅμιλουθα, ἀφίνετο νὰ τὸν προσαγορεύῃ ἀνευ τοῦ «Κύριος» λέγουσα ἀπλῶς «ὁ Κόκκος».

Τοιοῦτος ἡτο ὁ Δ. Κόκκος ἐν γενικαῖς γραμμαῖς και καθόσον ἡδυνίθην ἔγω, σχεδὸν ἐπὶ τοῦ γόνατος, και μεταξὺ τῆς συντάξεως δύο διαβατηρίων, νὰ ἀπεικονίδω ἀνευ ἀξιώσεων και ἀντιγράφων ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Ἡτο μία ποικιλία παράδοξος, ἀλλὰ και ἀναγκαιοτάτη εἰς τὸν τόσῳ ἀπερροφημένον ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἐκεῖνον τόπον, ἐν φ εἰς τὸ πεῖσμα θαρρεῖς τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ του ὁ κόσμος ρέπει παραδόξως εἰς τὴν μελαγχολίαν και τὴν μεγαλομανίαν.

Ἡτο σταγῶν εὐθυμίας, ἀλλὰ σταγῶν ροδελαίου μοσχοδοῦσα και μυρώνουσα και ἄλλους και προκαλοῦσα και ἄλλους νὰ τραπῶσιν ὀδὸν πλὴν τῆς ἐπικρατησάσης ἐσχάτως και

έκει πόζας και τοῦ κενοσπούδου ὑφους.

Και τοιοῦτον ὄντα εὔρεν ἡ βωδὴ σφαῖδα τοῦ πολυκρότου ἐνὸς δυστυχοῦς παράφρονος και τοῦ ἐκδεισε διὰ παντὸς πλέον τὰ τόσον λᾶλα και τόσῳ γλυκὰ ἐκεῖνα χείλη. "Ἐνα «μπούμ» και ὁ χαρίεις ποιητῆς τοῦ **Σκύλλου**, ὁ Λουκιανεῖος ποιητῆς τῆς **Κοδμογονίας**, ὁ μεγαλοπρεπτὸς συνθέτης τοῦ **Κατακλυσμοῦ**, ὁ περιπαθῆς εἰδυλλιογάφος τῆς **Μάρως** και τοῦ ἀνγιοῦ της, ὁ φιλόδοφος συγγραφεῖς τοῦ **Καικιοῦ**, ὁ πληρὸς πυρὸς και μένους δημεγέρτης τοῦ ἐξώστου τῆς ἀστυκλινικῆς, ὁ πληρὸς καρδίας και συμπαθείας διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ζωγράφος τῆς πυρκαϊας τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, ὁ πατὴν τοῦ **Καπετάν Λαζάρου**, νεκρὸς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους !! Εἰς μίαν στιγμήν !!

* * *

Και τώρα... τι νὰ πρωτοκλάψῃ κάνεις, ἀτυχῆ, ἀτυχέστατέ μοι φίλε, τὸν σπαρακτικὸν και τόσῳ ἀδικον θάνατον σου, ἡ τὴν τόσῳ πτωχὴν φιλολογίαν μας! Πολύκλαυστέ μου φίλε! Καῦμένε Δημητράκη! Καῦμένη νεολαία τῆς Ἀθήνας, τι ἔχασες!!

Γ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ.

Η ΔΕΥΤΕΡΟΤΟΚΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια τῆς προηγούμενον ἀριθμού).

Π.

— Ό Θεός νὰ μὲ συγχωρήσῃ! "Ηργησες Ροθέρτε, ἡ ὥρα εἶναι μεσημέρι και δέκα! "Ολοι εἰς τὸν πύργον, εἶναι ἔνω κάτω, χαλιᾶτε τὰς τάξεις μας. "Ελα, κάθησε εἰς τὴν τράπεζαν και ἐν τῷ τρώγειν νὰ μᾶς διηγηθῆς τὴν αἰτίαν τῆς μεγάλης αὐτῆς ἔξαιρέσεως ἀπὸ τῆς συνηθείας σου τοῦ νὰ εἶσαι τακτικώτατος.

— Υπακούω.

— Πρέπει νὰ πεινᾶς . . . διότι μὲ εἶπαν δτι ἔφυγες ἀπὸ τὰς ἔξι τὸ πωρί. Μήπως είχαμε τίποτε καυμάτια συνέτευξιν!

— "Ω! θεία μου! συνέτευξιν! ἔγω; Δὲν πιστεύω νὰ φροντεῖς δτι . . .

— Πέρνεις ἀκόμη λιγάκι ψάρι;

— Μάλιστα θεία μου . . . Συνέτευξιν! μὲ ποίαν; Νὰ ὥρα νὰ νομίζετε πῶς αἱ χωρικαὶ σας θὰ μ' ἀρέσουν! "Έχουν κάτι κέρια σὸν ξύλα! ὅχι, ἔκαμα, ἀπλούστατα, ἔνα πρωτὸν περίπατον εἰς τὸ δάσος, ἐκεὶ μ' ἔπιασεν ἡ βροχὴ και ἡ ναγκάσθην νὰ καταφύγω ἐντὸς καλύβης ἐνὸς χωρικοῦ . . .

— "Η χωρικής . . .

— "Εστω, χωρικής, ἀφοῦ τὸ θέλετε. . . Μιᾶς πτωχῆς γυναικός, ητις εἶχε και μικρὸν τέκνον· ἐκεὶ ἔπια ἐν ποτήριον γάλακτος. Γνωρίζετε τὸν κ. Τρουμελό, θεία μου;

— "Α! ό! νὰ δέξι φθάνωμεν εἰς τὸ ψυχολογικὸν σημεῖον! Βλέπω και δέν εἶσαι δυνατὸς εἰς τὰς προσποιήσεις, ἀνεψιέ μου. "Μία καλύβη πτωχῆς χωρικῆς, ὅπου ἔπια ἐν ποτήριον γάλακτος και ἀπήντησα μίαν ἀπὸ τὰς δεσποινίδας Τρουμελό, η ὅποια ητο θελτικωτάτη, πρᾶγμα τὸ ὄπιον μὲ κάμνει νὰ σᾶς ἐρωτᾶσιν γνωρίζετε τὸν κ. Τρουμελό, διότι ἔναν ή δεσποινίς Τρουμελό ητο καθὼς πρέπει, θὰ ἤμουν λίαν εὐχαριστημένος νὰ θέσω τὴν χειρά μου και τὴν καρδίαν μου εἰς τοὺς πόδας της. Τὸ ηῦρα, ἀνεψιέ μου; Συνεπλήρωσα καλῶς τὴν ιδέαν σου;

— Σχεδόν!

— Πέρνεις καύματι φτερούγα πουλιοῦ;

— Εύχαριστας θεία μου.

— Καλά, παρατηρῶ εὐχαρίστως δτι ὁ ἔρως δὲν σὲ κόπτει τὴν ὅρεξιν. "Ακουσέμε λοιπὸν καλά· ο κ. Τρουμελό εἶναι ἀρχαῖος πωλητὴς ὄπλων ἀποσυρθεῖς τοῦ ἐμπορίου. "Ελαβε και παράσημον